

**Apoštolský list „Věrnost, která vytváří budoucnost“ Svatého otce Lva XIV.  
u příležitosti 60. výročí vydání koncilních dekretů *Optatam Totius* a *Presbyterorum Ordinis***

1. Věrnost, která vytváří budoucnost, je to, k čemu jsou kněží povoláni i dnes, s vědomím, že vytrvalost v apoštolském poslání nám nabízí možnost zamyslet se nad budoucností kněžské služby a pomáhat druhým, aby pocítili radost z kněžského povolání. 60. výročí Druhého vatikánského koncilu, které připadá na Jubilejní rok, nám dává příležitost znovu uvažovat o daru této plodné věrnosti a připomenout si učení dekretů *Optatam Totius* a *Presbyterorum Ordinis*, vyhlášených 28. října a 7. prosince 1965. Jedná se o texty, které se zrodily z jediného dechu Církve, jež se cítí povolána být znamením a nástrojem jednoty pro všechny národy a je vyzývána k obnově, vědoma si toho, že „obnova celé církve závisí z velké části na službě kněží, prodchnuté Kristovým duchem“.<sup>1</sup>

2. Neoslavujeme toto výročí pouze formálně! Oba dokumenty jsou totiž pevně zakotveny v chápání církve jako Božího lidu putujícího dějinami a představují milník v úvahách o povaze a poslání pastorační služby a přípravě na ni, přičemž zůstávají stále svěží a aktuální. Proto vás povzbuzuji, abyste tyto texty i nadále četli a studovali je v křesťanských společenstvích, zejména v seminářích a na všech místech, kde probíhá příprava a formace k ordinované službě.

3. Dekrety *Optatam Totius* a *Presbyterorum Ordinis*, které jsou pevně zakořeněné v doktrinní tradici církve o svátosti kněžství, zaměřily pozornost koncilu na reflexi kněžského úřadu a vyvolaly zájem koncilu o kněze. Záměrem bylo vytvořit předpoklady nezbytné pro formaci budoucích kněžských generací v souladu s obnovou prosazovanou koncilem, při zachování kněžské identity a současném zdůraznění nových perspektiv, které by předchozí reflexi doplňovaly, s ohledem na zdravý doktrinní rozvoj.<sup>2</sup> Je tedy třeba uchovat živou paměť a odpovědět na výzvu přijmout poslání, které tyto dekrety svěřily celé církvi: neustále a každý den posilovat kněžskou službu, čerpající sílu ze svého kořene, jímž je pouto mezi Kristem a církví, aby spolu se všemi věřícími a v jejich službě byli učedníky-misionáři podle Kristova srdce.

4. Zároveň však během šesti desetiletí, která od koncilu uplynula, lidstvo prošlo a stále prochází změnami, jež vyžadují neustálé ověřování dosavadního vývoje a důslednou aktualizaci koncilního učení. V těchto letech byla církev taktéž vedena Duchem Svatým k rozvíjení koncilní nauky o své komunitní povaze podle synodální a misijní podoby.<sup>3</sup> S tímto záměrem adresuji svůj apoštolský list celému Božímu lidu, abychom společně přehodnotili identitu a funkci ordinované služby ve světle toho, co dnes Pán od církve žádá, a pokračovali tak ve velkém díle aktualizace Druhého vatikánského koncilu. Navrhuji učinit to prizmatem *věrnosti*, která je současně Boží milostí i neustálou cestou obrácení, abychom s radostí odpovídali na volání Pána Ježíše. Na úvod bych chtěl vyjádřit vděčnost za svědectví a oddanost kněží, kteří po celém světě obětují svůj život, slaví Kristovu oběť v eucharistii, hlásají Slovo, odpouštějí hříchy a každý den se velkoryse věnují svým bratrům a sestrám tím, že slouží jejich společenství a jednotě a starají se zejména o ty, kdo nejvíce trpí a žijí v nouzi.

---

<sup>1</sup> Druhý vatikánský koncil, dekr. *Optatam totius* o výchově ke kněžství, Předmluva.

<sup>2</sup> Srov. S. J. H. Newman, *An Essay on the Development of Christian Doctrine*, Notre Dame 2024. V tomto smyslu připomínám výzvu *Optatam Totius* (č. 16) k obnově a podpoře církevních studií, která stále trvá.

<sup>3</sup> Srov. Synoda biskupů, *Za církev synodální: společenství – spoluúčast – poslání, Přípravný dokument (2021), 1; František, Promluva k připomínce 50. výročí založení synody biskupů (17. října 2015).*

## Věrnost a služba

5. Každé povolání v církvi vychází z osobního setkání s Kristem, který dává životu nový horizont a „také z toho vyplývající obraz člověka i jeho životní cesty“.<sup>4</sup> Před každým závazkem, před každým dobrým osobním úmyslem, před každou službou stojí hlas Mistra, který volá: „Pojď a následuj mě“ (Mk 1, 17). Pán života nás zná a osvětluje naše srdce svým milujícím pohledem (srov. Mk 10, 21). Nejedná se pouze o vnitřní hlas, ale o duchovní impuls, který k nám často přichází prostřednictvím příkladu jiných učedníků Páně a který se projevuje v odvážné životní volbě. Věrnost povolání, zejména v době zkoušek a pokušení, se posiluje, když nezapomínáme na onen hlas, když jsme schopni s láskou vzpomínat na zvuk hlasu Pána, který nás miluje, volá si nás a povolává, a svěřujeme se také nepostradatelnému doprovázení těch, kdo mají zkušenost s životem v Duchu. Ozvěna tohoto Slova se v čase stává počátkem vnitřní jednoty s Kristem, která je v apoštolském životě zásadní a nevyhnutelná.

6. Povolání k ordinované službě je bezplatným darem od Boha. Povolání totiž není vnuceno Pánem, ale je to láskyplný návrh plánu spásy a svobody pro vlastní život, který přijímáme, když s Boží milostí uznáme, že středem našeho života je Ježíš, náš Pán. Povolání k ordinované službě pak roste jako dar sebe sama Bohu, a tedy i jeho svatému lidu. Celá církev se modlí a raduje se z tohoto daru se srdcem plným naděje a vděčnosti, jak vyjádřil papež Benedikt XVI. na závěr Roku kněží: „Chtěli jsme probudit radost z toho, že Bůh je nám tak blízko, a vděčnost za to, že se svěřuje naší slabosti, že nás vede a každý den podporuje. Chtěli jsme tím také znovu ukázat mladým lidem, že toto povolání, toto společenství služby pro Boha a s Bohem, existuje – ba co víc, že Bůh čeká na naše „ano“.“<sup>5</sup>

7. Každé povolání je darem Otce, který žádá, aby bylo věrně uchováno v dynamice trvalého obrácení. Poslušnost vlastnímu povolání se buduje každý den nasloucháním Božímu slovu, slavením svátostí – zejména v eucharistické oběti –, evangelizací, blízkostí k nejmudším a kněžským bratrstvím, a to vše čerpá z modlitby jakožto prvořadého místa pro setkání s Pánem. Každý den se kněz vrací ke Galilejskému jezeru – tam, kde se Ježíš zeptal Petra: „Miluješ mě?“ (Jan 21, 15) –, aby obnovil své „ano“.<sup>6</sup> V tomto smyslu lze pochopit, co *Optatam Totius* uvádí ohledně kněžské formace, když vyjadřuje přání, aby se neomezovala pouze na dobu semináře (srov. č. 22), a otevírá cestu k neustálé a trvalé formaci, která má vytvářet dynamiku soustavné lidské, duchovní, intelektuální a pastorační obnovy.

8. Proto jsou všichni kněží povoláni, aby se neustále věnovali své formaci, aby udržovali živý Boží dar, který přijali svátostí kněžského svěcení (srov. 2 Tim 1, 6). Věrnost povolání tedy není statická ani uzavřená, ale je cestou každodenní konverze, kterou se přijaté povolání potvrzuje a zraje. V této perspektivě je vhodné podporovat iniciativy, jako je *Konference pro trvalé vzdělávání kněží*, uskutečněná ve Vatikánu ve dnech 6. až 10. února 2024, již se zúčastnilo více než osm set osob odpovědných za trvalou formaci z osmdesáti zemí. Trvalá formace není pouze intelektuálním úsilím nebo pastoračním vzděláváním, ale zůstává především živou pamětí a neustálým aktualizováním vlastního povolání na společné cestě.

9. Od okamžiku povolání a prvního formačního období jsou krása a vytrvalost této cesty chráněny následováním Krista. Každý pastýř totiž musí ještě předtím, než se začne věnovat vedení stáda, neustále pamatovat na to, že on sám je učedníkem Mistra, spolu se svými bratry a sestrami, protože „po celý

---

<sup>4</sup> Benedikt XVI., enc. *Deus caritas est* (25. prosince 2005), 1.

<sup>5</sup> Benedikt XVI., *Homilie při závěrečné mši Roku kněží* (11. června 2010).

<sup>6</sup> „Když se Petra zeptal, zda ho miluje, neptal se ho proto, že by potřeboval znát lásku svého učedníka, ale proto, že chtěl ukázat velikost své lásky“ (sv. Jan Zlatoústý, *De sacerdotio II*, 1: *SCh* 272, Paříž 1980, 104, 48–51).

život jsme vždy ‚učedníky‘ s neustálou touhou přiblížit se Kristu“.<sup>7</sup> Pouze tento vztah poslušného následování a věrného učenictví může udržet mysl a srdce ve správném směru, navzdory otřesům, které život může přinášet.

10. V posledních desetiletích nás krize důvěry v církev – způsobená zneužíváním ze strany členů duchovenstva, jež nás naplňuje hanbou a vybízí k pokoře – ještě více upozornila na naléhavou potřebu integrální formace, která zajistí růst a lidskou zralost kandidátů na kněžství spolu s jejich bohatým a solidním duchovním životem.

11. Téma formace se jeví jako ústřední také pro řešení fenoménu těch, kteří po několika letech, nebo dokonce po desetiletích kněžské povolání opouštějí. Tuto bolestnou skutečnost nelze interpretovat pouze z právního hlediska, ale vyžaduje pozorné a soucitné nahlížení na historii těchto bratří a na mnohé důvody, které je k takovému rozhodnutí mohly vést. Odpovědí je především obnovené formační úsilí, jehož cílem je „cesta růstu důvěrného vztahu s Pánem, která zahrnuje celou osobu, její srdce, inteligenci i svobodu, a formuje ji podle obrazu Dobrého pastýře“.<sup>8</sup>

12. V důsledku toho „by seminář, ať už je koncipován jakkoli, měl být školou citlivosti [...], musíme se naučit milovat a dělat to tak, jak to dělal Ježíš“. Proto vyzývám seminaristy k vnitřní práci na jejich motivacích, která zahrnuje všechny aspekty života: „Není totiž nic z vás, co by mělo být vyřazeno, ale vše musí být přijato a proměněno v logice pšeničného zrna, abyste se stali šťastnými lidmi a kněžími, ‚mosty‘, a ne překážkami pro setkání s Kristem pro všechny, kteří se k vám přibližují.“<sup>9</sup> Pouze kněží a zasvěcené osoby, které jsou lidsky zralé a duchovně pevné, tj. osoby, v nichž jsou lidská a duchovní dimenze dobře integrovány a které jsou proto schopny autentických vztahů se všemi, mohou přijmout závazek celibátu a věrohodně hlásat evangelium Vzkříšeného.

13. Jde tedy o to, abychom *uchovávali a rozvíjeli své povolání* na neustálé cestě obrácení a obnovené věrnosti, která nikdy není pouze cestou individuální, ale zavazuje nás k tomu, abychom se starali jeden o druhého. Tato dynamika je vždy znovu dílem milosti, která objímá naši křehkou lidskost a uzdravuje ji z narcismu a egocentrismu. S vírou, nadějí a láskou jsme povoláni každý den následovat Krista a vkládat veškerou svou důvěru v Pána. Společenství, synodalita a poslání se totiž nemohou uskutečnit, pokud pokušení sebestřednosti v srdcích kněží neustoupí logice naslouchání a služby. Jak zdůraznil Benedikt XVI., „kněz je služebníkem Krista v tom smyslu, že jeho existence, ontologicky připodobněná Kristu, nabývá v podstatě vztahového charakteru: je v Kristu, pro Krista a s Kristem ve službě lidem. Právě proto, že kněz patří Kristu, je zcela ve službě lidem: je služebníkem jejich spásy, jejich štěstí, jejich autentického osvobození, a dozrává v tomto postupném přijímání Kristovy vůle, v modlitbě a v ‚setkávání se s ním od srdce k srdci‘“.<sup>10</sup>

### *Věrnost a bratrství*

14. Druhý vatikánský koncil zařadil specifickou službu kněží do rámce rovné důstojnosti a bratrství všech pokřtěných, jak jasně dokládá dekret *Presbyterorum Ordinis*: „I když kněží Nového zákona na základě svátosti svěcení vykonávají vznešenou a nutnou službu otce a učitele Božího lidu a pro Boží lid, přece jsou zároveň se všemi věřícími křesťany Pánovými učedníky, kteří se stali účastníky jeho království skrze

---

<sup>7</sup> Kongregace pro klérus, *Dar kněžského povolání. Ratio Fundamentalis Institutionis Sacerdotalis* (8. prosince 2016), č. 57.

<sup>8</sup> Projev k účastníkům mezinárodního setkání „Šťastní kněží – ‚Nazval jsem vás přáteli‘ (Jan 15, 15)“, které uspořádalo Dikasterium pro klérus u příležitosti Jubilea kněží a seminaristů (26. června 2025).

<sup>9</sup> *Meditace u příležitosti Jubilea seminaristů* (24. června 2025).

<sup>10</sup> Benedikt XVI., *Katecheze* (24. června 2009).

povolání od Boha. Se všemi znovuzrozenými v křestním prameni jsou kněží bratři mezi bratry, neboť jsou údy jednoho a téhož Kristova těla, jehož budování je svěřeno všem.<sup>11</sup> V rámci tohoto základního bratrství, které má svůj původ ve křtu a spojuje celý Boží lid, koncil zdůrazňuje zvláštní bratrské pouto mezi vysvěcenými kněžími, založené na samotné svátosti kněžství: „Všichni kněží, kteří byli svěcením včlenění do kněžského stavu, jsou mezi sebou spojeni hlubokým svátostným bratrstvím. Zvláště však v diecézi, jejíž službě jsou přiděleni, vytvářejí jeden kněžský sbor. [...] Každý z nich je s ostatními členy tohoto kněžského sboru spojen zvláštními svazky apoštolské lásky, služby a bratrství.“<sup>12</sup> Kněžské bratrství tedy není jen úkolem, který je třeba splnit, ale darem, který je milosti svěcení vlastní. Je třeba uznat, že tento dar nás předchází; nevzniká pouze díky dobré vůli a společnému úsilí, ale je darem milosti, který nás činí účastnými na službě biskupa a uskutečňuje se ve společenství s ním a se spolubratry.

15. Právě proto jsou však kněží povoláni, aby odpovídali na milost bratrství a svým životem projevovali a potvrzovali to, co mezi sebou uzavřeli nejen křestní milostí, ale také svátostí kněžského svěcení. Být věrný společenství znamená v první řadě překonat pokušení individualismu, který se špatně snoubí s misijní a evangelizační činností, jež se vždy týká celé církve. Není náhodou, že Druhý vatikánský koncil hovořil o kněžích téměř vždy v množném čísle: žádný pastýř neexistuje sám! Sám Pán „ustanovil dvanáct“ – které nazval apoštoly –, „aby byli s ním“ (Mk 3, 14); to znamená, že nemůže existovat služba oddělená od společenství s Ježíšem Kristem a s jeho tělem, kterým je církev. Zviditelňovat stále více tuto vztahovou a společenství vytvářející dimenzi kněžské služby, s vědomím, že jednota církve pramení z „jednoty Otce, Syna a Ducha Svatého“,<sup>13</sup> je jednou z hlavních výzev pro budoucnost, zejména ve světě poznamenaném válkami, rozděleními a neshodami.

16. Kněžské společenství je proto třeba považovat za základní prvek identity kněží<sup>14</sup>, a to nejen jako ideál nebo slogan, ale jako aspekt, kterému je nutno věnovat se s obnovenou horlivostí. V tomto smyslu bylo učiněno již mnoho při uplatňování pokynů *Presbyterorum Ordinis* (srov. č. 8), ale mnoho ještě zbývá udělat, počínaje například ekonomickým vyrovnaním mezi těmi, kteří slouží v chudých farnostech, a těmi, kteří vykonávají službu v prosperujících společenstvích. Je také třeba vzít na vědomí, že v mnoha zemích a diecézích ještě není zaručeno nezbytné sociální zabezpečení pro případ nemoci a stáří. Vzájemná péče, zejména pozornost vůči spolubratrům více osamělým a izolovaným, jakož i nemocným a starým, nemůže být považována za méně důležitou než péče o lid, který nám byl svěřen. To je jedna ze základních věcí, které jsem doporučil kněžím při jejich nedávném Jubileu. „Jak bychom totiž my, služebníci, mohli být budovateli živých společenství, kdyby mezi námi nejprve nevládlo skutečné a upřímné bratrství?“<sup>15</sup>

17. V mnoha kontextech – zejména západních – se před kněžími otevírají nové výzvy související s dnešní mobilitou a fragmentací sociální struktury. To má za následek, že kněží již nejsou součástí soudržného a věřícího prostředí, které v minulosti podporovalo jejich službu. V důsledku toho jsou více vystaveni osamělosti, která tlumí apoštolský elán a může vést ke smutné uzavřenosti do sebe. I z tohoto důvodu, v souladu s doporučeními mých předchůdců<sup>16</sup>, doufám, že ve všech místních církvích vznikne obnovené odhodlání investovat do možných *forem společného života* a podporovat je, aby „si

<sup>11</sup> Druhý vatikánský koncil, dekr. *Presbyterorum Ordinis* o službě a životě kněží, 9.

<sup>12</sup> *Tamtéž*, 8.

<sup>13</sup> Sv. Cyprián, *De dominica oratione*, 23: CCSL 3A, Turnhout 1976, 105.

<sup>14</sup> Srov. Kongregace pro klérus, *Dar kněžského povolání. Ratio Fundamental Institutionis Sacerdotalis* (8. prosince 2016), č. 87–88.

<sup>15</sup> Projev k účastníkům mezinárodního setkání „Šťastní kněží – „Nazval jsem vás přáteli“ (Jan 15, 15)“, které pořádá Dikasterium pro klérus u příležitosti Jubilea kněží a seminaristů (26. června 2025).

<sup>16</sup> Srov. sv. Jan Pavel II., postsynodální apoštolská exhortace *Pastores dabo vobis* (25. března 1992), 61; Benedikt XVI., apoštolský list motu proprio *Ministorum institutio* (16. ledna 2013).

také kněží poskytovali vzájemnou oporu při pěstování duchovního a intelektuálního života, aby dovedli lépe spolupracovat ve své službě a byli uchráněni od nebezpečí, která mohou povstat z osamocení“.<sup>17</sup>

18. Na druhou stranu je třeba pamatovat na to, že kněžské společenství nikdy nesmí vést k potlačení individuality, charismatických darů nebo talentů, které Pán vložil do života každého z nás. Je důležité, aby se díky rozlišování biskupa podařilo u diecézních kněžích nacházet rovnováhu mezi doceněním těchto darů a zachováním společenství. V této perspektivě může škola synodality pomoci všem vnitřně dozrávat v přijímání různých charismat v takové jednotě, která upevňuje společenství kněžského sboru, při věrnosti evangeliu a učení církve. V době velké křehkosti jsou všichni vysvěcení služebníci povoláni k životu ve společenství, k návratu k podstatě a k blízkosti lidem, aby uchovávali naději, která nabývá svou podobu v pokorné a konkrétní službě. V tomto horizontu je zejména služba stálého jáhna, utvářená podle Krista služebníka, živým znamením lásky, která nezůstává na povrchu, ale sklání se, naslouchá a daruje se. Krása církve tvořené kněžími a jáhny, kteří spolupracují, spojení stejnou láskou k evangeliu a pozorností k těm nejchudším, se stává jasným svědectvím o společenství. Podle slov Ježíše (srov. Jan 13, 34–35) čerpá křesťanské poselství svou věrohodnost a sílu právě z této jednoty, zakořeněné ve vzájemné lásce. Proto je jáhenská služba, zejména když je prožívána ve společenství s vlastní rodinou, darem, který je třeba poznat, docenit a podporovat. Diskrétní, ale nezbytná služba mužů oddaných lásce nám připomíná, že poslání se neplní velkými gesty, ale jednotou v lásce ke Království a každodenní věrností evangeliu.

19. Šťastnou a výmluvnou ikonou věrnosti společenství je bezpochyby ta, kterou představuje svatý Ignác z Antiochie v Listu Efezským: „Je třeba, abyste jednali v souladu s myšlenkami biskupa, což již činíte. Vaše presbyterium, které si zasluhuje připomenutí a je hodno Boha, je totiž v dokonalém souladu s biskupem, jako struny na cítěře. Proto je ve vaší jednomyslnosti a ve vaší svorné lásce opěvován Ježíš Kristus. [...] Je tedy prospěšné, abyste byli v bezúhonné jednotě, a tak vždy měli podíl na Bohu.“<sup>18</sup>

### *Věrnost a synodalita*

20. Dostávám se k bodu, který mi leží zvláště na srdci. Když dekret *Presbyterorum Ordinis* pojednává o identitě kněží, zdůrazňuje především jejich spojení s kněžstvím a s posláním Ježíše Krista (srov. č. 2) a poté uvádí tři základní souřadnice: vztah s biskupem, který v kněžích nachází „nezbytné spolupracovníky a rádce“, s nimiž udržuje bratrský a přátelský vztah (srov. č. 7); svátostné společenství a bratrství s ostatními kněžími, aby společně přispívali „k témuž dílu“ a vykonávali „jediné poslání“, pracovali všichni „pro stejnou věc“, i když se zabývají různými úkoly (č. 8); vztah s laickými věřícími, mezi nimiž jsou kněží se svým specifickým úkolem bratry mezi bratry, sdílející stejnou křestní důstojnost, spojující „své úsilí s úsilím laických věřících“ a využívající „jejich zkušenosti a kompetence v různých oblastech lidské činnosti, aby společně mohli rozpoznávat znamení doby“. Místo toho, aby se vyvyšovali nebo soustředili všechny úkoly na sebe, „ať citem víry odkrývají rozličné dary laiků, jak malé, tak i významnější, a s radostí ať je uznávají i pečlivě podporují“ (č. 9).

21. V této oblasti je ještě mnoho práce. Impuls synodálního procesu je důraznou výzvou Ducha Svatého, abychom učinili rozhodné kroky tímto směrem. Opakují proto své přání „vyzvat kněze [...], aby nějakým způsobem otevřeli svá srdce a zapojili se do těchto procesů“<sup>19</sup>, které prožíváme. V tomto smyslu druhé

<sup>17</sup> Druhý vatikánský koncil, dekret *Presbyterorum Ordinis* (7. prosince 1965), 8.

<sup>18</sup> Sv. Ignác z Antiochie, *Ad Ephesios*, 4, 1–2: *SCh* 10, Paříž 1969, 72

<sup>19</sup> Účastníkům Jubilea synodních týmů a participativních orgánů (24. října 2025).

zasedání XVI. synodního shromáždění ve svém závěrečném dokumentu<sup>20</sup> navrhlo proměnu vztahů a procesů. Ukazuje se jako zásadně důležité, aby ve všech místních církvích byly podniknuty vhodné iniciativy, a tak se kněží mohli důvěrně seznámit s hlavními body tohoto dokumentu a zažít plodnost synodálního stylu církve.

22. To vše vyžaduje formaci na všech úrovních, zejména v oblasti počáteční a trvalé formace kněží. V církvi, která je stále více synodální a misijní, neztrácí kněžské poslání nic ze svého významu a aktuálnosti – naopak, bude se moci více soustředit na své specifické a zvláštní úkoly. Výzva synodality – která rozdílů neodstraňuje, ale naopak je zhodnocuje – zůstává jednou z hlavních příležitostí pro budoucí kněze. Jak připomíná citovaný *Závěrečný dokument*, „kněží jsou povoláni žít svou službu v postoji blízkosti k lidem, být vřelí a připravení naslouchat všem a otevírat se synodálnímu stylu“ (č. 72). Aby bylo možné stále lépe realizovat ekleziologii společenství, je třeba, aby kněžská služba překonávala model *výlučného vedení*, který centralizuje pastorační život a břemeno všech odpovědností bere na sebe. Je třeba, aby kněžská služba směřovala k stále kolegiálnějšímu vedení ve spolupráci mezi kněžími, jáhny a celého Božího lidu, ve vzájemném obohacování, které je plodem různých charismat darovaných Duchem Svatým. Jak nám připomíná *Evangelii gaudium*, kněžské poslání a podobnost s Kristem Ženichem nás nesmí vést k tomu, abychom svátostnou pravomoc ztotožňovali s mocí, protože „připodobnění kněze ke Kristu jako hlavě, totiž k počátečnímu zdroji milosti, neznamená povýšení, které by ho stavělo na vrchol všeho ostatního“.<sup>21</sup>

### *Věrnost a poslání*

23. Identita kněží se utváří kolem jejich bytí pro druhé a je neoddělitelná od jejich poslání. Vskutku ten, kdo „se snaží najít kněžskou identitu introspektivním zkoumáním svého nitra, možná nenajde nic jiného než znamení, která říkají ‚vyjdi ven‘: vyjdi ze sebe, vyjdi hledat Boha v adoraci, vyjdi a dej svému lidu to, co ti bylo svěřeno, a tvůj lid se postará o to, abys pocítil a ochutnal, kdo jsi, jak se jmenuješ, jaká je tvá identita, a potěší tě stonásobkem, který Pán slíbil svým služebníkům. Pokud nevystoupíš ze sebe, olej zhořkne a pomazání nemůže být plodné“.<sup>22</sup> Jak učil svatý Jan Pavel II., „kněží jsou v církvi a pro církev svátostným zpřítomněním Krista, Hlavy a Pastýře, ohlašují s plnou mocí jeho slova, opakuji jeho spásonosná gesta odpuštění, především ve svátostech křtu, smíření a eucharistie; pečují láskyplně až do úplného sebeobětování o své stádce, které shromažďují v jednotě a vedou k Otci skrze Krista v Duchu svatém“.<sup>23</sup> Tak se kněžské povolání rozvíjí mezi radostmi a útrapami pokorné služby bratřím, kterou svět často neuznává, ale po které hluboce touží; setkat se s věřícími a důvěryhodnými svědky Boží lásky, která je věrná a milosrdná a je prvotní cestou evangelizace.

24. V našem současném světě, charakterizovaném uspěchaným tempem a touhou být neustále online, jež nás často vedou k hektickému životnímu stylu a aktivismu, existují nejméně dvě pokušení, která nás odvádějí od věrnosti tomuto poslání. První z nich je mentalita zaměřená na efektivitu, podle níž se hodnota každého člověka měří jeho výkonností, tj. množstvím realizovaných aktivit a projektů. Podle tohoto způsobu uvažování je to, co děláte, důležitější než to, kým jste, což převrací skutečnou hierarchii duchovní identity. Druhé pokušení se naopak dá charakterizovat jako určitý druh kvietismu: vyděšení okolním prostředím se stáhneme do sebe, odmítáme výzvu evangelizace a zaujmeme líný a defetistický přístup. Radostné a zanícené kněžství – navzdory všem lidským slabostem – naopak může a musí horlivě

<sup>20</sup> Synoda biskupů, *Závěrečný dokument druhé části XVI. řádného zasedání „Za synodální církev: společenství, spoluúčast, poslání“* (26. října 2024).

<sup>21</sup> František, apoštol. exhort. *Evangelii gaudium* (24. listopadu 2013), 104.

<sup>22</sup> Týž, *Homilie při mši svaté se svěcením olejů* (17. dubna 2014).

<sup>23</sup> Sv. Jan Pavel II., postsynodní apoštol. exhort. *Pastores dabo vobis* (25. března 1992), 15.

přijmout úkol evangelizovat všechny dimenze naší společnosti, zejména kulturu, ekonomiku a politiku, aby vše bylo sjednoceno v Kristu (srov. Ef 1, 10). Abychom překonali tato dvě pokušení a žili radostnou a plodnou službu, každý kněz ať zůstává věrný poslání, které přijal, tedy daru milosti, který mu biskup předal při kněžském svěcení. Věrnost poslání znamená přijmout paradigma, jež nám předal svatý Jan Pavel II., když všem připomněl, že pastorační láska je principem, který sjednocuje život kněze.<sup>24</sup> Právě udržováním ohně pastorační lásky, tedy lásky Dobrého pastýře, může každý kněz nacházet rovnováhu v každodenním životě a rozlišovat, co je prospěšné a co je podstatou jeho služby podle směrnic církve.

25. Harmonie mezi kontemplací a činností nelze dosáhnout usilovným přijímáním operativních schémat nebo pouhým vyvažováním činností, ale tím, že se ústředním bodem služby stane velikonoční rozměr. Bezvýhradné darování sebe sama v žádném případě nemůže a nesmí znamenat rezignaci na modlitbu, studium, kněžské bratrství. Naopak, stává se horizontem, v němž je vše zahrnuto v míře, v jaké je to zaměřeno na Pána Ježíše, který zemřel a vstal z mrtvých pro spásu světa. Tím se také naplňují sliby dané při svěcení, které spolu s odpoutáním se od hmotných statků uskutečňují v srdci kněze vytrvalé hledání a přilnutí k Boží vůli, takže v každém jeho činu se zračí Kristus. K tomu dochází například tehdy, když se kněz vyhýbá jakémukoli sebestřednému chování a oslavování sebe sama, navzdory veřejné pozornosti, kterou mu někdy jeho role může přinášet. Vychován tajemstvím, které slaví ve svaté liturgii, musí každý kněz „zmizet, aby zůstal Kristus, stát se malým, aby On byl poznán a oslaven, vydat se až do konce, aby nikdo neměl nedostatek příležitostí poznat jeho a jeho milovat“.<sup>25</sup> Proto je třeba vždy moudře zvažovat mediální exponovanost, používání *sociálních sítí* a všech dnes dostupných nástrojů a jako základ rozlišování přijmout službu evangelizaci. „Všechno mi je dovoleno, ale ne všechno prospívá“ (1 Kor 6, 12).

26. Kněží jsou v každé situaci povoláni, aby prostřednictvím svědectví střídmého a čistého života účinně reagovali na velkou touhu po autentických a upřímných vztazích, která se projevuje v současné společnosti, a svědčili o církvi, jež je „účinným kvasem vazeb, vztahů a bratrství lidské rodiny“, „schopná živit vztahy: s Pánem, mezi muži a ženami, v rodinách, v komunitách, mezi všemi křesťany, mezi sociálními skupinami, mezi náboženstvími“.<sup>26</sup> K tomuto účelu je třeba, aby kněží a laici – všichni společně – uskutečnili opravdovou misijní konverzi, jež pod vedením svých pastýřů nasměruje křesťanské společenství „k službě pro poslání, které věřící vykonávají ve společnosti, v rodinném a pracovním životě“. Jak konstatovala synoda, „tak bude jasněji vidět, že farnost není zaměřena sama na sebe, ale je orientována na poslání a povolána k podpoře úsilí mnoha lidí, kteří různými způsoby žijí a svědčí o své víře ve svém povolání a ve společenské, kulturní a politické činnosti.“<sup>27</sup>

### *Věrnost a budoucnost*

27. Přeji si, aby oslava výročí dvou koncilních dekretů a cesta, kterou jsme povoláni společně absolvovat pro jejich naplnění a aktualizaci, mohla přinést v Církvi obnovené Letnice povolání, které by vzbudily mnoho svatých a vytrvalých povolání ke kněžství, aby nikdy nechyběli dělníci pro Pánovu žně. Ať se v nás všech probudí vůle plně se angažovat v pastorační povolání a v neustálé modlitbě k Pánu žně (srov. Mt 9, 37–38).

---

<sup>24</sup> Srov. *tamtéž*, 23.

<sup>25</sup> Homilie při mši svaté *pro Ecclesia* (9. května 2025).

<sup>26</sup> Synoda biskupů, *Závěrečný dokument druhé části XVI. řádného zasedání „Za synodální církev: společenství, spoluúčast, poslání“* (26. října 2024), 20; 50.

<sup>27</sup> *Tamtéž*, 59; 117.

28. Nedostatek povolání ke kněžství – zejména v některých regionech světa – však kromě modlitby vyžaduje, aby všichni zhodnotili plodnost pastoračních postupů církve. Je pravda, že důvody této krize mohou být často různé a mnohostranné a závisí zejména na sociokulturním kontextu, ale zároveň musíme mít odvahu předkládat mladým lidem silné a osvobozující návrhy a v místních církvích vytvářet „prostředí a formy pastorační péče o mládež prodchnuté evangeliem, kde se mohou projevovat a zrát povolání k úplnému darování sebe sama“.<sup>28</sup> V jistotě, že Pán nikdy nepřestává volat (srov. Jan 11, 28), je třeba mít vždy na paměti povolání v každé pastorační oblasti, zejména v oblasti mládeže a rodiny. Pamatujme si: bez péče o všechna povolání není budoucnost!

29. Na závěr děkuji Pánu, který je vždy blízko svému lidu a kráčí s námi, naplňuje naše srdce nadějí a mírem, který máme přinášet všem. „Chtěl bych, bratři a sestry, aby tohle bylo naším prvním velkým přáním: jednotná církev, znamení jednoty a společenství, která se stane kvasem pro smířený svět.“<sup>29</sup> A děkuji vám všem, pastýřům a věřícím laikům, kteří otevíráte svou mysl a srdce prorockému poselství koncilních dekretů *Presbyterorum Ordinis* a *Optatam Totius* a jste připraveni společně z nich čerpat sílu a podněty pro cestu církve. Svěřuji všechny seminaristy, jáhny a kněze přímělvě Neposkvrněné Panny Marie, Matky Dobré rady, a svatému Janu Marii Vianneyovi, patronovi farářů a vzoru všech kněží. Jak arský farář říkal: „Kněžství je láska Ježíšova srdce.“<sup>30</sup> Láska tak silná, že rozptýlí mraky rutiny, skleslosti a osamělosti, láska úplná, která nám je v plnosti darována v eucharistii. Eucharistická láska, kněžská láska.

*Dáno v Římě, u svatého Petra, 8. prosince, na svátek Neposkvrněného početí Panny Marie, v jubilejním roce 2025, prvním roce mého pontifikátu.*

LEV XIV. papež

---

---

<sup>28</sup> Projev k účastníkům mezinárodního setkání *Šťastní kněží „Nazval jsem vás přáteli“* (Jan 15, 15), pořádaného Dikasteriem pro klérus u příležitosti Jubilea kněží a seminaristů (26. června 2025).

<sup>29</sup> *Homilie na začátku petrovské služby římského biskupa* (18. května 2025).

<sup>30</sup> „*Le Sacerdoce, c'est l'amour du cœur de Jésus,*“ in Bernard Nodet, *Le curé d'Ars. Sa pensée, son cœur*, Paříž 1995, 98.